

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2011 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący : SSA Roman Sugier (spr.)

Sędziowie : SA Piotr Wójtowicz

SA Joanna Skwara-Kałwa

Protokolant : Justyna Wnuk

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2011 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. Ł. (Ł.)

przeciwko S. Z.

o zwolnienie od egzekucji

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Cz.

z dnia 27 kwietnia 2011 r., sygn. akt I C 428/10

- 1) zmienia punkt 2. i 3. zaskarżonego wyroku w ten sposób, że odstępuje od obciążania pozwanego kosztami procesu, a w pozostałej części apelację oddala;
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki 1000 (tysiąc) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2011r. Sąd Okręgowy w Cz. zwolnił od egzekucji nieruchomość położoną w Cz. przy ul. Ś. , dla której Sąd Rejonowy w Cz. prowadzi księgę wieczystą o numerze KW CZ1C/..., zajęta przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Cz. A. B. w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego w sprawie o sygn. akt KM 1047/09 i orzekł o kosztach procesu, którymi obciążył pozwanego.

Sąd Okręgowy rozstrzygnięcie uzasadnił w następujący sposób.

Powódka A. Ł. w pozwie skierowanym przeciwko S. Z. domagała się zwolnienia od egzekucji nieruchomości położonej w Cz. przy ul. Ś..

Podawała, iż jej mąż jest dłużnikiem pozwanego, który uzyskał przeciwko niemu tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego w M. z dnia 11 lutego 2009r. sygn. akt I C 295/08. Tytułowi temu nadano klauzulę wykonalności przeciwko powódce jako małżonce dłużnika z ograniczeniem odpowiedzialności do przedsiębiorstwa wchodzącego w skład majątku wspólnego małżonków. Komornik wszczął egzekucję w stosunku do nieruchomości powódki i jej męża położonej w Cz. przy ul. Ś.. Powódka podniosła, że nieruchomość ta nie wchodziła w skład przedsiębiorstwa prowadzonego przez jej męża.

Pozwany S. Z, wnosił o oddalenie powództwa i o zasądzenie kosztów wywodząc, że w skład przedsiębiorstwa jego dłużnika wchodzi wszelkie prawa do nieruchomości zajętej przez komornika. Podniósł, że przedmiotowa nieruchomość stanowiła jedyną siedzibę przedsiębiorstwa męża powódki, co wynika z wpisu do ewidencji działalności gospodarczej oraz z treści pieczęci jaką dłużnik opatrywał wystawiane faktury.

Sąd Okręgowy ustalił, że dłużnik K. Ł, prowadził działalność gospodarczą w oparciu o wpis do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Cz.

Jako miejsce i adres prowadzenia zakładu głównego wskazał nieruchomości w Cz. przy ul. Ś.. Przedmiotem działalności gospodarczej dłużnika była sprzedaż hurtowa żywych zwierząt, sprzedaż detaliczna żywności i artykułów spożywczych prowadzona na straganach i targowiskach. Dłużnik zajmował się głównie skupem żywca rzeźnego i odsprzedażą do odbiorców.

W dniu 7 maja 2010r. dłużnik wykreślił prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą z ewidencji.

Nieruchomość położona w Cz. przy ul. Ś. stanowi współwłasność małżonków K. i A. Ł. na zasadach wspólności majątkowej małżeńskiej. Na nieruchomości tej znajduje się budynek mieszkalny, w którym nie znajdował się żaden magazyn ani biuro związane z działalnością dłużnika.

We wrześniu 2009r. pozwany jako wierzyciel dłużnika rozszerzył swój wniosek egzekucyjny żądając aby komornik prowadził egzekucję także w stosunku do wspomnianej nieruchomości.

W kwietniu 2010r. powódka zażądała cofnięcia tego wniosku powołując się na to, że nieruchomość do której skierowano egzekucję nie wchodzi w skład przedsiębiorstwa dłużnika a stanowi przedmiot współwłasności małżeńskiej. Wierzyciel nie wyraził zgody na cofnięcie wniosku.

Mając na względzie powyższe ustalenia Sąd Okręgowy w Cz. uznał, że powództwo jest zasadne.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji, mimo że zajęta przez komornika nieruchomość stanowiła siedzibę przedsiębiorstwa dłużnika powódka wykazała, iż nieruchomość ta nie stanowiła składnika prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa.

Nieruchomość nie była bowiem wykorzystywana do celów związanych ze skupem żywca. Nie znajdowało się tam biuro ani też magazyny przedsiębiorstwa. W każdym razie pozwany nie wykazał aby było inaczej.

Jako podstawę rozstrzygnięcia Sąd wskazał przepis art. 841 kpc.

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 kpc.

Rozstrzygnięcie to zostało początkowo zaskarżone przez pozwanego zażaleniem na rozstrzygnięcie o kosztach.

Pozwany powołując się na swoją trudną sytuację życiową, wynikającą ze złego stanu zdrowia i niewielkich dochodów, wnosił o odstąpienie od obciążenia go kosztami procesu na zasadzie art. 102 kpc.

Pozwany zaskarżył też wyrok w całości apelacją zarzucając sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego polegająca na przyjęciu, że przedsiębiorstwo dłużnika nie obejmowało nieruchomości położonej w Cz. przy ul. Ś. oraz naruszenie przepisów art. 233 § 1 kpc przez niewłaściwą ocenę zebranych dowodów i bezzasadne uznanie, że zachodzą określone w przepisie art. 841 § 3 kpc przesłanki do zwolnienia zajętej rzeczy spod egzekucji oraz przyjęcie, że powództwo zostało wytoczone w terminie.

Powołując się na powyższe pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach.

Powódka wносиła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje:

Apelacja pozwanego jest zasadna jedynie w części kwestionującej rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Mimo, że przeciwko powódce nadana została klauzula wykonalności, z ograniczeniem jej odpowiedzialności do przedsiębiorstwa wchodzącego w skład wspólności małżeńskiej, powódka posiada status osoby trzeciej w rozumieniu art. 841 § 1 kpc. Zdaniem powódki apelacja nie została bowiem skierowana do składnika przedsiębiorstwa. Gdyby powódka nie kwestionowała tej okoliczności jako dłużnik egzekwowalny nie mogłaby zwalczać egzekucji w trybie art. 841 kpc.

Odnosząc się do zarzutów apelacji należy podzielić stanowisko skarżącego, że Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku pominął okoliczności i dowody wskazane przez pozwanego dla wykazania, że nieruchomość położona w Cz. Przy ul. Ś. wchodziła w skład przedsiębiorstwa dłużnika i jego małżonki.

Mimo tego uchybienia należy uznać, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu. Wprawdzie dłużnik wspomnianą nieruchomość wskazał jako siedzibę przedsiębiorstwa a w pieczęciach jakimi się posługiwał widniała ona jako jego adres to jednak specyfika działalności gospodarczej dłużnika przemawia za uznaniem za wiarygodne zeznań powódki utrzymującej, iż w istocie nieruchomość nie stanowiła składnika przedsiębiorstwa.

Bezspornym jest, iż dłużnik zajmował się skupem żywca na jarmarkach i targowiskach. Nieruchomość przy ul. Ś. . w Cz. wykorzystywał jedynie dla przechowywania dokumentów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Tego rodzaju praktyka jest częsta w przypadku osób nie mogących wskazać innej siedziby firmy poza miejscem swego zamieszkania. Należy więc uznać, że jedno z pomieszczeń domu jednorodzinnego małżonkowie wykorzystywali na użytek przedsiębiorstwa na zasadzie użyczenia.

Jedynie tego rodzaju prawo stanowiło składnik przedsiębiorstwa a nie własność nieruchomości. Dlatego zasadnie powódka utrzymywała, że egzekucja skierowana do nieruchomości, mająca na celu zaspokojenie dłużnika przez zbycie jej własności narusza jej prawa.

Z tych względów zarzut sprzeczności ustaleń Sądu Okręgowego z treścią zebranego materiału dowodowego należy uznać za chybiony.

Nie jest także trafny zarzut apelacji, że powództwo zostało wniesione po upływie miesięcznego terminu o jakim mowa w art. 841 § 3 kpc. Z dołączonych do akt postępowania komorniczego wynika, że powódka na kilka miesięcy przed wytoczeniem powództwa skierowała do pozwanego wniosek o cofnięcie wniosku egzekucyjnego skierowanego do nieruchomości. Ze wspomnianych akt wynika jednak, iż w tej dacie wniosek pozwanego dotyczył jedynie egzekucji z ruchomości a zajęcie nieruchomości nastąpiło na wniosek innego wierzyciela. Komornik zawiadomił powódkę o zajęciu nieruchomości pismem z października 2010r. jednakże pismo to doręczono powódce dopiero 2 grudnia 2010r. (akta KM 1047/09 k.156).

Pozew wpłynął do sądu 17 grudnia 2010r. a więc z zachowaniem terminu wynikającego z art. 841 § 3 kpc.

Zasadne są zarzuty skarżącego dotyczące naruszenia przepisu art. 102 kpc. Pozwany nie wiedział i nie mógł wiedzieć na jakich zasadach dłużnik korzystał z nieruchomości którą wskazywał osobom trzecim jako siedzibę przedsiębiorstwa. Nawet jeśli uznać, że wiedzę na ten temat pozwany mógł uzyskać ze sprzeciwu powódki przeciwko zajęciu nieruchomości skierowanego do niego w lipcu 2010r. to weryfikacja twierdzeń powódki w tym zakresie nastąpiła dopiero w trakcie procesu.

Ponadto za odstąpieniem od obciążania pozwanego kosztami procesu przemawiają takie okoliczności jak: zły stan zdrowia pozwanego i związane z tym koszty leczenia, niskie dochody pozwanego oraz niewielka dysproporcja między wielkością egzekwowanego roszczenia a wysokością kosztów procesu.

Pozwany cierpi na poważne schorzenie kardiologiczne, utrzymuje się z renty w kwocie około 900 złotych miesięcznie, dochodzona należność to nieco ponad 14.000 złotych a obciążające pozwanego koszty to prawie 9.000 złotych.

Dlatego Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 kpc w związku z art. 297 § 2 kpc zmienił zaskarżone orzeczenie w części obciążającej pozwanego kosztami procesu w ten sposób, że odstąpił od obciążenia skarżącego tymi kosztami. Dalej idącą apelację oddalono na mocy art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny w Katowicach orzekł na mocy art. 102 kpc obciążając pozwanego częścią tych kosztów.

Po zapoznaniu się z zebrany materiał dowodowy pozwany bezzasadnie podtrzymywał dotychczasowe stanowisko procesowe zbędnie mnożąc koszty procesu. Dlatego mimo trudnej sytuacji finansowej winien zwrócić stronie wygrywającej postępowanie apelacyjne przynajmniej część kosztów zastępstwa adwokackiego.